

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 9709

Tarih : 24.12.2024

10/2185

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Mardin ili Mazıdağı ilçesinde bulunan Eti Bakır A.Ş. Metal Geri Kazanım ve Entegre Gübre Tesisleri'nin çevresel etkilerinin ve bu tesislerin bölgedeki sağlık, tarım ve yaşam kalitesi üzerindeki olumsuz etkilerinin araştırılması amacıyla Anayasa'nın 98. ve TBMM İç Tüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederim.

Kamuran TANHAN
Mardin Milletvekili

GEREKÇE

Eti Bakır A.Ş.'ye ait Mardin ili Mazıdağı ilçesinde bulunan Metal Geri Kazanım ve Entegre Gübre Tesisleri, fosfat, kobalt, bakır, alüminyum ve diğer metallerin üretimi için kullanılan bir sanayi tesisi olarak faaliyet göstermektedir. Bu tesisin, bölgedeki çevre, sağlık ve tarım faaliyetleri üzerinde önemli etkileri söz konusudur. Çeşitli kimyasal işlemler ve üretim süreçlerinde açığa çıkan asitler, ağır metaller, radyoaktif elementler, siyanür ve gazlar, toprağı, suyu ve havayı kirletmektedir. Bu kirlilik ise insanların sağlığını, bitki örtüsünü ve su ekosistemlerini tehdit etmektedir.

Özellikle tesiste üretilen "DAP" gübresinin çevre üzerindeki olumsuz etkileri mevcuttur. Bu gübrenin içeriğindeki fosfor bileşenlerinin su kaynaklarına karışarak "ötrofikasyona" neden olması, toprak yapısını bozması ve ağır metallerin insan sağlığına zarar vermesi gibi çeşitli tehlikeler söz konudur. Ayrıca, pirit konsantresinden geri kazanılan kobalt, çinko ve demir gibi metallerin işlenmesi sırasında ortaya çıkan atıklar ve gazlar çevreye salınmakta ve hava kalitesini olumsuz etkileyerek çeşitli sağlık sorunlarına yol açmaktadır.

Bunun yanında, tesisin faaliyetleri bölgedeki tarım alanlarında toprak asitlenmesine, verimliliğin azalmasına, zeytin ağaçlarının sağlığına ve ağır tonajlı araçların özellikle Derik ilçesinde trafik kazalarına sebebiyet verebilmektedir. Bilhassa fabrika çevresindeki yoğun taşımacılık, trafik kazalarına yol açmakta ve bölgedeki ulaşım güvenliğini tehdit etmektedir.

Eti Bakır A.Ş. Metal Geri Kazanım ve Entegre Gübre Tesisleri'nin çevresel etkilerinin detaylı olarak irdelenmesi ve söz konusu etkileri ortadan kaldırmaya yönelik alınacak tedbirlerin belirlenerek hayata geçirilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda;

-Tesiste kullanılan üretim teknolojilerinin, geri kazanılan metallerin ve üretim atıklarının çevre üzerindeki zararlarının tespiti,

-Fabrikanın çevre yönetim sistemi, izinleri, denetimleri ve raporları: Çevreye verilen zararların engellenmesi için alınan önlemler ve tesisin denetimlerinin etkinliği,

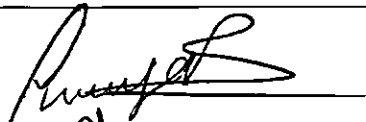
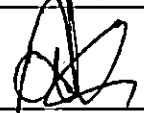
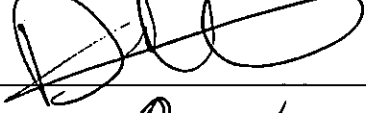
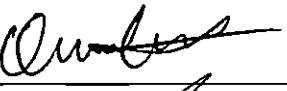
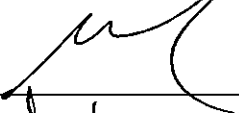
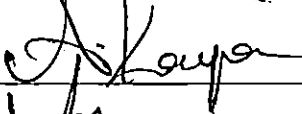
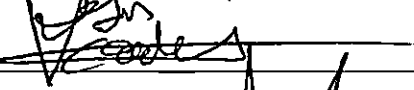
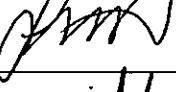
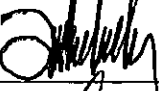
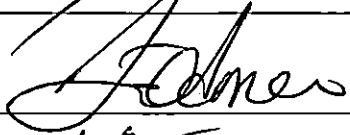
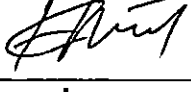
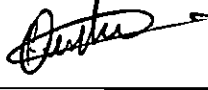
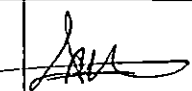
-Fabrikanın bölgedeki sağlık üzerindeki etkileri: Hava, su ve toprak kirliliğı nedeniyle bölgedeki halkın sağlık durumunun incelenmesi ve sağlık sorunları ile bağlantılı risklerin araştırılması,

-Bölgedeki tarım faaliyetleri ve zeytin üretimi üzerindeki olumsuz etkiler: Derik zeytini üretimi ve diğer tarım ürünleri üzerinde fabrikanın çevresel etkilerinin araştırılması,

-Fabrikadan çıkan ağır tonajlı araçların trafik kazalarına etkisi: Fabrikanın taşımacılık faaliyetlerinin, Derik ilçesinde trafik güvenliği üzerinde yarattığı tehlikelerin incelenmesi gibi konular öncelikli olarak yapılması gerekenlere ilişkin başlıklardan birkaçını oluşturmaktadır.

Söz konusu tesisin, bölgedeki çevre, sağlık ve tarım faaliyetleri üzerinde önemli etkileri olduğu gerçeğinden hareketle, ilgili tesisin çevreye verdiği zararların tespit edilmesi, çevre ve insan sağlığını koruma adına alınması gereken önlemlerin belirlenmesi, ayrıca bölge halkının yaşam kalitesinin artırılması ve tarım faaliyetlerinin sürdürülebilirliğinin sağlanması için gerekli adımların atılması büyük önem taşımaktadır.

Bu hususların detaylı bir şekilde araştırılması ve raporlanması amacıyla, Eti Bakır A.Ş. Metal Geri Kazanım ve Entegre Gübre Tesisleri ile ilgili olarak bir Meclis Araştırması açılması elzemdir.

1	SÜMEYYE BOZ	MUŞ	
2	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
3	SERHAT EREN	DİYARBAKIR	
4	DİLAN KUNT AYAN	ŞANLIURFA	
5	GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT	VAN	
6	NEVROZ UYSAL ASLAN	ŞIRNAK	
7	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
8	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
9	VEZİR COŞKUN PARLAK	HAKKARİ	
10	ALİ BOZAN	MERSİN	
11	SALİHE AYDENİZ	MARDİN	
12	GÜLDEREN VARLI	VAN	
13	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
14	YILMAZ HUN	IĞDIR	
15	ZEYNEP ODUNCU	BATMAN	
16	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
17	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
18	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
19	GEORGE ASLAN	MARDİN	
20	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	